

працях з А.К. Прикарпатським і Я.А. Прикарпатським висвітлено нові алгебро-аналітичні аспекти досить широкого класу динамічних систем і їх збурень. Всі згадані вище дослідження А.М. Самойленка і його учнів знайшли своє застосування в їх сумісних монографіях.

Не може не викликати захоплення той факт, що загальне число наукових публікацій ювіляра складає понад шістьсот і включає в себе три десятки монографій, 15 підручників і навчальних посібників. Його учнями захищено 33 докторські і 82 кандидатські дисертації. Особливу повагу заслуговує педагогічна діяльність професора А.М. Самойленка в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національному технічному університеті України "КПІ" та інших вищих навчальних закладах. Володіючи яскравим лекторським талантом, Анатолій Михайлович завжди справляв незабутнє враження на слухачів своїм вмінням чітко, ясно і емоційно викласти матеріал розроблених ним оригінальних лекційних курсів.

Багаторічна наукова, педагогічна і громадська діяльність А.М. Самойленка відмічена низкою високих нагород і звань. Він нагороджений орденами Дружби народів (1984), "За заслуги" III ступеня (2003), "Князя Ярослава Мудрого" V ступеня (2008), "Князя Ярослава Мудрого" IV ступеня (2013), Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України (1987); є лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (1985, 1996), Державної премії України в галузі освіти (2012), Республіканської премії імені М. Островського (1968), премій Національної академії наук України імені М.М. Крилова (1981), М.М. Боголюбова (1998), М.М. Лаврентьєва (2000), М.В. Остроградського (2004), Ю.О. Митропольського (2009); удостоєний звань "Заслужений діяч науки і техніки України" (1998), "Соросівський професор" (1996); є почесним доктором Київського національного університету імені Тараса Шевченка та інших вищих навчальних закладів України.

Анатолій Михайлович повний творчих задумів і оригінальних ідей. Бажаємо йому міцного духовного і фізичного здоров'я, нових успіхів, яскравої і плідної діяльності на славу математики.

М. Городній, І. Парасюк, М. Перестюк, В. Самойленко, О. Станжицький

ДО 60-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІГОРЯ ОСТАПОВИЧА ПАРАСЮКА

18 січня 2013 року виповнилось 60 років від дня народження доктора фізико-математичних наук, професора кафедри інтегральних та диференціальних рівнянь Ігоря Остаповича Парасюка.

Ігор Остапович народився у місті Львів у сім'ї видатного математика і фізика-теоретика академіка НАН України Остапа Степановича Парасюка.

Життєвий і науковий шлях І.О. Парасюка тісно пов'язано з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка. Після закінчення у 1975 році механіко-математичного факультету він вступає до аспірантури при кафедрі інтегральних та диференціальних рівнянь.

На кафедрі інтегральних та диференціальних рівнянь Київського національного університету імені Тараса Шевченка І.О. Парасюк працює з 1978 року на посадах асистента (1978–1986 рр.), доцента (1986–1991, 1994–1996 рр.), а з 1996 року – на посаді професора.

Окрім викладацької діяльності Ігор Остапович веде активні наукові пошуки. Перші праці І.О. Парасюка були присвячені обґрунтуванню методу Гальоркіна в теорії інваріантних торів нелінійних систем, дослідженню одновимірному оператору Шредінгера з гладким квазіперіодичним потенціалом та лінійних квазіперіодичних гамільтонових систем.

У 1979 році під керівництвом А.М. Самойленка Ігор Остапович захищає кандидатську дисертацію "Побудова і дослідження квазіперіодичних розв'язків деяких класів диференціальних рівнянь".

Згодом коло його наукових інтересів розширюється, зокрема, низку праць присвячено якісному аналізу сферично симетричних розв'язків рівнянь нелінійної теорії поля, дослідженню питань існування обмежених розв'язків та інваріантних многовидів нелінійних систем, проблемам КАМ-теорії, застосуванню варіаційних методів для виявлення квазіперіодичних розв'язків різних класів задач, дослідженню сингулярних крайових задач на півосі для звичайних диференціальних рівнянь.

У 1982 році І.О. Парасюку було присуджено Медаль Академії наук УРСР для молодих учених.

У своїй докторській дисертації "Коізотропні інваріантні тори гамільтонових систем" (1995 р.) І.О. Парасюк описав виявлений ним новий тип багаточастотних нелінійних коливань у гамільтонових системах – квазіперіодичні рухи на коізотропних інваріантних торах, для вивчення яких він розробив неформальну теорію збурень, що є розвитком класичної теорії Колмогорова – Арнольда – Мозера.

Перебуваючи у докторантурі, І.О. Парасюк разом з А.М. Самойленком та М.О. Перестюком працював над оновленим українськомовним підручником з диференціальних рівнянь. Книга побачила світ у 1994 році і ввібрала в себе досвід, набутий авторами за час викладання курсу "Диференціальні рівняння" для студентів механіко-математичного факультету впродовж 70-х – 80-х років. У 2003 році вийшло з друку друге (доповнене) видання підручника. У 2005 році підручник "Диференціальні рівняння" відзначено Премією імені Тараса Шевченка Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У 2010 році вийшло з друку третє оновлене та доповнене видання підручника "Диференціальні рівняння", а у 2012 році цей підручник було видано англійською мовою.

За плідну педагогічну діяльність у 2006 році І.О. Парасюка нагороджено знаком МОН України "Відмінник освіти України", а у 2008 році визнано кращим викладачем року Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ігор Остапович веде активну наукову діяльність. У своїх працях, тематика яких стосується теорії багаточастотних коливань та інваріантних многовидів динамічних систем, І.О. Парасюк розробив теорію коізотропних інваріантних торів гамільтонових систем, обчислив асимптотику резонансних зон рівняння Шредінгера з неаналітичним квазіперіодичним потенціалом, обґрунтував варіаційний метод відшукування квазіперіодичних розв'язків лагранжевих систем. Кількість його наукових публікацій сягає понад 100 робіт. Під його науковим керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій.

Ігор Остапович входить до складу спеціалізованих вчених рад по захистах докторських дисертацій при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та Інституті математики НАН України, є членом редколегії Українського математичного журналу. Він член Київського та Американського математичних товариств.

У 1997–2002 роках І.О. Парасюк був заступником голови, а з 2006 по 2010 рік – головою експертної ради з математики Вищої атестаційної комісії України. Відзначений Подякою голови ВАК України (2008 р.). У 2008–2010 роках очолював науково-методичну комісію з математики і механіки Міністерства освіти і науки України, в даний час – він член експертної ради з природничих та математичних наук Державної акредитаційної комісії МОН України.

З 2003 по 2007 роки І.О. Парасюк обіймав посаду декана механіко-математичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. За вагомих особистий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців та плідну наукову діяльність І.О. Парасюк у 2009 році нагороджений Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України

У 2012 році Ігорю Остаповичу Парасюку (разом з А.М. Самойленком, М.О. Перестюком, С.А. Кривошеєю, В.В. Маринцем, М.П. Моклячуком) присуджено Державну Премію України у галузі освіти за цикл навчально-методичних праць "Диференціальні рівняння".

Колектив механіко-математичного факультету щиро вітає Ігоря Остаповича з ювілеєм і бажає йому міцного здоров'я, наснаги та нових творчих успіхів.

А. Самойленко, М. Перестюк, М. Городній, О. Бойчук,
О. Станжицький, О. Капустян, В. Самойленко

ДО 60-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ВАЛЕНТИНОВИЧА КАРТАШОВА

18 жовтня 2012 р. виповнилося 60 років талановитому українському вченому в галузі теорії ймовірностей і математичної статистики Миколі Валентиновичу Карташову.

М.В. Карташов народився 18 жовтня 1952 року у м. Очаків. Середню освіту одержав, навчаючись спочатку в школі у м.Очаків, а потім у Республіканській спеціалізованій школі-інтернаті фізико-математичного профілю при Київському державному університеті ім.Т.Г.Шевченка. У 1970 році поступив на механіко-математичний факультет Київського державного університету ім.Т.Г. Шевченка, який закінчив з відзнакою у 1975 році.

Наукові інтереси майбутнього вченого формувались під впливом завідувача кафедрою теорії ймовірностей і математичної статистики професора Ядренка М.Й. та професора Сільвестрова Д.С.

Навчаючись під керівництвом професора Сільвестрова Д.С. у аспірантурі Київського державного університету ім.Т.Г. Шевченка (1975–1978), М.В.Карташов провів дослідження оцінок швидкості збіжності у теоремі відновлення та їх застосування у задачах теорії масового обслуговування. У 1978 році Микола Валентинович успішно захистив кандидатську дисертацію "Кількісні оцінки швидкості збіжності у теоремі відновлення та їх застосування у теорії масового обслуговування".

У цей же час багато сил та енергії Микола Валентинович віддає розвитку шкільної математичної освіти, організації математичних олімпіад для школярів, виданню збірників задач з математичних олімпіад для школярів.

Закінчивши аспірантуру, Микола Валентинович починає працювати на кафедрі теорії ймовірностей і математичної статистики Київського університету спочатку асистентом (1978–1987), згодом доцентом (1987–1989) і професором (з 1989 р. по теперішній час).

Педагогічну діяльність Микола Валентинович поєднує з плідною науковою роботою. Карташов М.В. розробляє критерії рівномірної ергодичності і сильної стійкості ланцюгів Маркова із загальним фазовим простором. Запропоновані ним операторні методи оцінки асимптотики моментів рідких подій на траєкторіях загальних ланцюгів Маркова дозволяють суттєво розширити класи випадкових процесів, які допускають укрупнення. Ним одержано оцінки геометричної асимптотики марківських моментів на однорідних ланцюгах Маркова. У 1986 році Микола Валентинович Карташов успішно захищає докторську дисертацію "Рівномірні граничні теореми для ергодичних випадкових процесів".

Математичний доробок М.В. Карташова складають 134 наукові публікації. Серед них монографія "Strong Stable Markov Chains", VSP, Utrecht, 1996. У цій монографії представлено розроблені автором нові підходи у дослідженні задач ергодичності і стійкості для однорідних ланцюгів Маркова у дискретному часі із значеннями у вимірному просторі. Розглянуто різноманітні методи точної оцінки швидкості збіжності у ергодичних теоремах і теоремах стійкості для широкого класу ланцюгів. Розроблені методи базуються на класичній теорії збурень лінійних операторів у банахових просторах і дають нові результати навіть для скінченних ланцюгів.

Микола Валентинович завжди створює умови для наукових досягнень своїх учнів. Під його керівництвом захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук 9 молодих науковців.

Питання застосувань теорії ймовірностей і математичної статистики також знаходяться у колі інтересів Миколи Валентиновича. Варто згадати його дослідження з розробки пакетів статистичного програмного забезпечення та низки нових методів для оцінки надійності атомних електростанцій (1979–1990, 1993–1994); розробки системи управління базою даних, призначеної для моніторингу, оцінки та прогнозу демографічних процесів в Україні (1992–2000); оцінки радіаційного ризику для здоров'я людини у зв'язку із Чорнобильською катастрофою, особливо ризику захворювання на рак щитовидної залози (1995–2000); розробки програмного забезпечення для управління фінансовою діяльністю підприємств та організацій України.